

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS „LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ RENGIMO PILIETINIAM PASIPRIEŠINIMUI STRATEGIJA“ 2026–2030 M. ĮGYVENDINIMO PLANO PATVIRTINIMO

2025 m. gruodžio 11 d. Nr. G-13593

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi ir įgyvendindama Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. XIV-1102 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“, 27 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ 2026–2030 m. įgyvendinimo planą (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Krašto apsaugos ministras

**NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS „LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ
RENGIMO PILIETINIAM PASIPRIEŠINIMUI STRATEGIJA“
2026–2030 M. ĮGYVENDINIMO PLANAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ 2026–2030 m. įgyvendinimo plano (toliau – Planas) paskirtis – nuosekliai ir koordinuotai įgyvendinti Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. XIV-1102 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“, (toliau – Darbotvarkė) nustatytus tikslus, principus, prioritetus, kryptis ir joms priskirtus uždavinius ir siektinus rezultatus.

2. Planas – antrasis Darbotvarkės įgyvendinimo etapas.

**II SKYRIUS
APLINKOS ANALIZĖ**

3. Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ 2023–2025 m. įgyvendinimo plano priemonėmis buvo siekiama, kad valstybėje veiktų integruota pasirengimo pilietiniam pasipriešinimui sistema, kurioje institucijos vykdytų aiškias funkcijas, o Lietuvos šaulių sąjungai tektų išskirtinis vaidmuo valstybės gynyboje. Visuomenės atsparumas ir valia priešintis nuolat buvo stiprinami per informacijos sklaidą ir plačias galimybes įgyti karinių įgūdžių, o pilietinis ugdymas ir žinios apie krašto gynybą tapo neatsiejama švietimo sistemos dalimi.

4. Sumažintas identifikuotų grėsmių skaičius:

4.1 Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, vykdydamas prevencinę veiklą, leido sumažinti informacinių ir kibernetinių grėsmių, kurios neigiamai veikė piliečių kritinį mąstymą, plitimą. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija vykdė pilietinės valios stiprinimo projektus ir bendradarbiavo su nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau – NVO), kad būtų ugdomi pilietiniai įgūdžiai, puoselėjama istorinė atmintis, didinamas diasporos įsitraukimas. Šios veiklos leido stiprinti nepakankamai aukštą pilietinę valią, kuri buvo identifikuota kaip viena iš grėsmių.

4.2 Identifikuota grėsmė – piliečių susipriešinimas vertybiniais, politiniais klausimais. Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ 2023–2025 m. įgyvendinimo plano priemonės padidino gyventojų įsitraukimą sprendžiant vietinius reikalus. Gyventojų aktyvumą lėmė pilietinės iniciatyvos, geopolitinės ir

ekonominės krizės, NVO, savanoriškos veiklos. Didesnis dalyvavimas sprendžiant viešuosius vietos reikalus koreliuoja su augančiu pasitikėjimu institucijomis, o tai stiprina piliečių sutarimą vertybiniais, politiniais klausimais ir mažina identifikuotą grėsmę.

5. Sumažintas identifikuotų silpnybių skaičius:

5.1. Pradėjo veikti tarpinstitucinis informacinių incidentų stebėsenos ir analizės modelis, kuris skatino susitikimus ir analitinius mokymus. Tai pagerino keitimąsi informacija, leido greičiau identifikuoti ir neutralizuoti priešiškas informacines kampanijas.

5.2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija patikslino ugdymo planus. Bendruosiuose ugdymo planuose nustatytas didesnis privalomų teminių užsiėmimų valandų skaičius ir įvesta socialinė-pilietinė veikla. Sukurtos gairės, kaip organizuoti socialinę-pilietinę veiklą, pradėtas rengti Pilietiškumo ir gynybos įgūdžio kursas. Taip pat įvyko socialinių-pilietinių veiklų mugė, kurios metu dalyviai galėjo išklausti NVO atstovus. Šios priemonės padėjo spręsti vieną iš nurodytų silpnybių – poreikį stiprinti mokinių pilietinį ugdymą mokyklose.

5.3. Sukurta vientisa piliečių informavimo ir rengimo sistema. Priemonėmis siekta, kad piliečiai būtų supažindinti su savo vaidmeniu visuotinėje gynyboje. Siekta, kad piliečiai būtų ne tik informuoti, bet ir turėtų praktinių įgūdžių. Dėl šios priežasties buvo rengiami pilietinio pasipriešinimo ir dronų valdymo mokymai. Tai leido sumažinti vieną iš identifikuotų silpnybių – edukacinės medžiagos nepaveikumą. Įvykdytos priemonės ne tik užtikrino informacijos sklaidą, bet ir didino praktinį visuomenės atsparumą.

6. Sukurtos galimybės:

6.1. Didėjantis visuomenės domėjimasis saugumu ir gyventojų noras įsitraukti į savanoriškas veiklas (pvz., Lietuvos šaulių sąjungą, NVO). Tai sudaro galimybę stiprinti dalyvaujančių piliečių motyvaciją ir kurti stipresnį visuomenės pasirengimo pagrindą.

6.2. Sustiprėjusi pilietinė valia ir noras prisidėti prie valstybės gerovės leidžia skatinti visuomenę aktyviai dalyvauti valstybės gynyboje, puoselėti atsparumo kultūrą, įsitraukti į pilietinio pasipriešinimo veiklas ir nuosekliai stiprinti pasirengimą veikti krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu.

6.3. Matomas visuomenės poreikis gauti aiškia ir suprantamą informaciją apie mobilizacijos procesus, civilinių pareigų vykdymą bei piliečių vaidmenį krizių ir karo padėties metu. Tai suteikia galimybę plėsti informacines kampanijas, kuriančias pasitikėjimą institucijomis ir stiprinančias pilietinį pasirengimą.

III SKYRIUS

PLANO SĄSAJOS SU KITAIŠ STRATEGINIO VALDYMO SISTEMOS DOKUMENTAIS

7. Plano sąsajos su kitais strateginio valdymo sistemos dokumentais:

7.1. 2-oji priemonė „Parengti mokymų programą dezinformacijai, propagandai ir manipuliacijoms atpažinti“, 5-oji priemonė „Didinti tikslinių grupių švietimą vykdant gyventojų medių ir informacinio raštingumo ugdymą, įtraukiant įvairias visuomenės grupes – jaunimą, vyresnio amžiaus asmenis, regionų bendruomenes“, taip pat 3-ioji ir 4-oji priemonės įgyvendina Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo strategijos 37.6 papunktyje nurodytą

uždavinį: „Stiprinti visuomenės atsparumą dezinformacijai ir kitoms informacinėms grėsmėms, tobulinant švietimo sistemą, plėtojant kultūros paslaugas, ugdamt kritinį mąstymą ir vykdant koordinuotas žiniasklaidos, medijų ir informacinio raštingumo programas bei strateginės komunikacijos kampanijas, stiprinti viešojo, privataus, mokslo ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimą.“

7.2. Plano 38-oji priemonė „Parengti ir diegti specializuotas mokymo programas, skirtas didinti piliečių įsitraukimą“, 26-oji priemonė „Užtikrinti paramą NVO veiklai, stiprinančiai visuomenės pilietiškumą, remti NVO projektus ir iniciatyvas, skatinančias pilietinės valios ugdymą, institucinių gebėjimų stiprinimą, savanoriškos veiklos plėtrą ir pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms“, taip pat 27-oji ir 31-oji priemonės stiprina Lietuvos ateities vizijos „Lietuva 2050“ įgyvendinimą. Tai ypač atliepia 2-ojoje vizijos dalyje akcentuojamą siekį – ateičiai pasirengęs, atsparus ir laisvas žmogus, gyvenantis bendruomenėje, kuriai rūpi. Vizijoje nurodoma, kad valstybė, pasitelkdama švietimą, skatins pilietinio sąmoningumo formavimąsi, visuomenės vertybių refleksiją, tapatybės stiprinimą, taip pat sudarys sąlygas stiprinti tarpusavio ryšius, pasitikėjimo, bendradarbiavimo, atsakomybės ir pilietinio dalyvavimo nuostatas, plėtoti kultūrines ir kūrybines veiklas, kritiškai apmąstyti ir veikti viešąjį gyvenimą.

7.3. Plano 20-oji priemonė „Vykdvti visuomenės informavimą ir švietimą gynybos politikos ir pilietinio pasipriešinimo temomis, informuoti piliečius apie jų galimus vaidmenis neginkluotame pilietiniame pasipriešinime, teikiant paramą ginkluotosioms pajėgoms, valstybės ir savivaldybių institucijoms, ir 21-oji priemonė „Organizuoti bendras pilietines akcijas, stiprinančias nacionalinį identitetą“ įgyvendina 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano uždavinį: „Stiprinti istorinės praeities pažinimą per jos tyrinėjimą, atminties aktualizavimą visuomenėje per bendrą sutarimą dėl pagrindinių valstybės istorijos simbolių, įvykių ir asmenybių įprasminimo, per gimtosios kalbos, kaip dinamiškos ir šiandieninius poreikius atliepiančios raiškos priemonės, puoselėjimą.“

7.4. Plano 1-oji priemonė „Remiantis sociologinių tyrimų rezultatais, tikslingai pagal grupes diegti priemonės, skatinančias savanoriauti ir tapti nevyriausybinių organizacijų nariais“, taip pat 14-oji priemonė įgyvendina 2024 metų Pilietinės galios indekso (PGI) tyrimo rezultatus. Šiame tyrime pabrėžiama tiesioginė koreliacija tarp savanoriškos veiklos ir aukštesnės pilietinės galios: „Analizuojant bendrą pilietinę galią, stebimas akivaizdžiai aukštesnis pilietinės galios indeksas tų respondentų, kurie prisidėtų prie savanoriškos veiklos krizės atveju.“

IV SKYRIUS

PLANO ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR VERTINIMAS

8. Darbotvarkės įgyvendinimas organizuojamas etapais, įgyvendinimo planus rengiant 2023–2025, 2026–2030, 2031–2035 m. laikotarpiams.

9. Per 3 mėnesius nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo, kuriuo tvirtinamas Planas, įsigaliojimo dienos už Plano 1 priede nurodytų priemonių įgyvendinimą atsakingos institucijos pagal kompetenciją parengia šių priemonių įgyvendinimo planus.

10. 2026–2030 m. Plano rodikliai nurodyti 2 priede.

11. Už Plano įgyvendinimą atsiskaitoma Darbotvarkėje nustatyta tvarka.
